

HONVÉD.

Megjelenik e' lap vasárnapot kivéve minden este, féliven. Tartalmát teszik a' főhadivezérség hivatalos közleményei, irányczikkek, bel- és külföldi hírek.
Hirdetmények a' szokott díjért vétetnek fel.

HIVATALOS ROVAT.

Pataki Mihályné asszony, sebesültjeink számára tépést és kötésnek való vászon darabokat adván be hozzám, mik rendeltetésök helyére juttatás végett a' térparancsnoksághoz küldettek át, fogadja ezért a' tisztelt nő a' haza nevében szíves köszönetemet. Kolozsiv. febr. 26. 1849.

A sztalos Pál, kormánybiztos.

, --

Sebesült harczosaink számára a' leg közelebbi napokban, mint legszükségesebb ajándékot nyertük: B. Huszár Károlynőtől tizenkét darab lepedőt, és igen nagy mennyiségű ocska len ruha darabokat, Tauffer Jánosnőtől egy pár száz rőf pólyát és két lepedőt, gróf Teleki Jánosnőtől négy font finom tépettet. Ajándékoztak még mostanában kisebb nagyobb mennyiségben kötelékül használható rongyokat és tépettet: Kabos Ilka, B. Thoroczksai Roza, Valter Johanna, Andrásovski testvér k. asszonyok, Graf Kornis Zsigmondnő, Rajkáné asszonyságok. — kiknek is eléggé méltányolhatatlan részvételükért szenvedő és ápolásom alatt levő bajtársaim nevében leghálásbb köszönetemet nyilvánítva: újjolag esedezem hogy a' hasonló célra szánt holmiket méltóztassanak ezentul is az erdélyi magyar hadsereg központi kórházába küldeni az óvárba.

Kolozsivártt 24 febr. 1849.

dr. Nagy, százados,
XI-ik zászlóalj főorvos.

Nem hivatalos rész.

Ügyünk 's az arisztokratia. Ha honunk kifejlése körül részrehajlatlan itélettel járunk el, meg kell vallanunk: hogy mind annak, mi e' hon újjászületése érdekében történt alopszíkrajja a' nemességnél fogant meg 's az által szittatott életre.

Hübéri rendszer eltörlése; közteherviselés, törvény előtti egyenlőség, mind a' nemesség által kezdeményeztetett.

A' martinsi forradalom, melly Európával együtt nemzetünket is magával kapta, a' nemesség közül egy ellenmondora sem talált, sőt Széchenyi István Kossuthnak, kit demokrat elveiert addig halálosan üldözött, a' nemzet színe előtt ragyogó homlokkal kezét nyújtott mondván: „e' ponton egyesülnünk kell, mert Magyarország élete csak így lehet biztos.“ Még a' legtulságosabb conservatívek is forradalmi emberekké váltak. Nem volt egy félenszító hang a' nemzetben.

A' martinsi forradalom által az ország kormánya Budapestre hozaték 's függetlenné 's a' hon minden közigazgatási ágaiban felelőssé téteték.

Ez a' nemességnek régi célja, régi törekvése volt 's nem csuda: hogy e' pontnál a' pártok összeolvadtak. Ausztria a' kötések ellenére, Magyarországot mint meghódoltatott tartományt kezelte 's a' körülmény, mellynél fogva e' hon független önkormányzatát visszanyeré, minő elleniséget nem békített volna ki?

A' nemesség panasz nélkül áldozta fel kiváltságait 's osztá meg vagyonát a' néppel; 's mind ez olcsó áldozatnak tetszett előtte az ország függetlenségéiert.

Azonban csalódik, ki hiszi: hogy a' forradalmat a' nemesség minden önérdékén kívül mozdította elő 's kiváltságait 's vagyonát áldozta volna fontos kinézések nélkül.

Monarchiai kormányzatban a' király az arisztokratia fényére 's erejére dől 's tekintélyét 's hatalmát ettől kölcsönzi 's viszont. Királynál 's nemességnél cél 's érdek ugyan az: „főnségben lenni a' nép előtt 's ezt mint udvarló cselédséget szolgálatjában tartani.“

A' magyar nemességet Ausztria ezen jogközösségben csak szinleg osztóztatá. Arisztokrátiánk meggazdagodása mindig szálla volt szemében, 's titkos rendszerrel arra dolgozott: hogy a' magyar arisztokratia a' lehetőleg elszegényedjék. A' vagyonosabb egyéneket külföldi követségebbe 's olly bi-

vatalokba helyezé, hol jószágaik 's jövedelmei szétmáljának 's magokat gázolhatatlan adósságokba verjék. Ezt aransarkantus vitéznek, a' másikat kereszties dámának nevezé ki; ennek grófi, annak bárói címet adott 's a' fényüzést 's hiu pompázást az uri körökbe belehelvén udvari incselkedései, gyárai 's művészete által a' dolgot oda vitte: hogy az országból minden pénz Bécsbe folyt; 's az arisztokrácia nem vala egyéb miat egy széllel felfutt hójag. Az excellentias, nagyságos címek megvoltak 's a' pénz, melly által ezen címeknek érték adassék, elpákliztatott. A' dolog ott álla: hogy az uri rang nem egynél bőrtöni kinná vált 's a' palotákból titkos sobajtások szárnyaltak le, mellyek a' parasztember sorsát irigyelni látszának.

Ausztria félt: hahogy a' magyar arisztokrácia meggazdagodik, büszke pillanatokot lövell a' budai várra 's királyainak árnyékait megeleveníti. Ezért azt minden módon enerválta.

Ez állapot türhetlenné vált az arisztokrácia előtt 's a' nemzetnek törvényes jogát: hogy függetlenül kormányoztassék mindannyoyiszor követelte, mig nem a' várva várt pillanat a' martiusi napokban megérkezett. Kinevezteték a' felelős független magyar ministerium. Az ország kormányzatának gyepői idegen kezekből honfiakéiba kerültek. Gazdag jövedelmi forrásainkkal mi rendelkezhetünk 's az absolut hatalmu királyból az ország első fizetéses szolgája lön. Az alkotmányos szabadság lelke örömárként hatotta át a' hazafiak keblét. Magyarország feltámadott halottaiból.

Az arisztokrácia ujja születve érezte magát 's kapva kapott az alkalmon, mely által Ausztria álnokul szőtt hálóiból magát kitépheté. Születési 's miveltségi előnyeinel fogva úgy gondola: hogy már most az ország kormányzatát függetlenül intézhetendi; a' főbb hivatalok polgári 's hadi pályán kezeibe kerülendnek, urbéri veszteségei a' nemzet által kárpótoltatnak 's fénye 's hatasa ezután való értékü leend. Hivé: e' nemzet még vakhodolattal hajlik meg a' születési elsőség-előtt. A' nagy család neveket az idő kebelébe véste 's körülök forgand a' többi néposztály, mint álló csillagok körül a' homályos pláneták.

Innen hogy az udvar által a' status adosság, pénz és hadügy miatt, a' rácz, horváth, és oláh lazadások felszítottak: az ország önvédelméről az arisztokrácia mindenek fölött gondoskodott, 's kész vala vagyonát 's vérét áldozni az új törvények épségéért. Elsők ajánlák fel kincstáraikat, ékszereiket 's ezüstjeiket a' hazának, 's honvédeink sorai gazdagon öltözött mágnásoktól ragyogtak.

Eddig jól folyt a' dolog 's a' hon megmentéséről kétség sem leheté. Nincs hatalom melly az érdekekben egyesült nemzetet megtörhesse.

Azonban a' forradalom szikrája a' felsőbb

regiokból lehullott a' népközzé, 's ez az érdeket megosztá. A' nép többet kívánt a' martziusi törvényeknél. Az arisztokráciai alapot merőben elveté 's tiszta democráciát követelt. A' felső tábla eltörlése gunyos lenézések közt sürgettetett, a' veres szalagok megszaporodtak, a' sajtó tiszta democrat eszméket lövelt szerte, a' nép előtt a' köztársaság üdvös volta értekezések 's lángoló dalokban magasztaltatott; szóval a' forradalom jelveinek: szabadság, egyelő ég, testvériség, való értelem adatott.

'S ez már az a' pont mely szabadság harczainkat megnehezité. Az eddig izgatólag működő arisztokraták elkezdének tűnni a' nép éléről. Teleki Ádám felmondja Jellachich ellen a' harczot 's midőn e' felől meg kérdezteték úgy felelt, mikép ő azt hallá hogy Pesten a' köztársaságot kikialtották. Urbán elkezdé Erdély meghodítását 's Kolozsvárt a' tiszser nagyobb erő úgy rendeztetik hogy az elleuségnek neárthasson 's mert Makrai László a' leggyengébb erővel az elleuséget vissza verte 's az nyakra füre annyira szaladt hogy a' város eladói más nap is alig érheték el, ezen tettéért kardja elvétetett 's bünhödnié kelle. Hadsergeink megteltek árulokkal 's ügyünk elbuktatása ki lön számitva. A' leglelkesebb ifjuság 's a' hon családos polgárai mézárszékre vitettek az árulóktól, maga a' fegyvertelen magyar faj dühösebben támodtatott meg. Eddig egyes személyek fogattak el 's gyilkoltattak le, most falvak, városok dobatának áldozatul. A' kiszeb nemesség, mely nagygyadán a' democratiához tartozott, minden vagyonából kifogytatott. Millio sziv vérzik elárult csatákban legyilkolt kedveseiért.

A' főbb arisztokráciából csak azok maradtak velünk kik miveltségüknél fogva belátják a' democrat elvek üdvös voltát, a' többiek közönyösök, nagyobb rész a' reactiohoz simult 's veszünkkel együtt kovácsolják.

'S hol van jelenleg a' mi erőnk 's reményünk a' győzelemhez? felelet: „az ifjuság 's az összes magyar nép a' szabadságé“ Az elpártolt arisztokráciának akkor lenne ereje; ha a' népből jelentékeny párt szitana hozzá. Ez nincs. Ő a' reactioval csak is idegen zsoldosokra 's tudatlan csordára számithat kik nem tudják mért harczolnak. Magyarország népeinek ereje 's magának az arisztokráciának is jozanabb része a' szabadságé.

Hadsergeink legyenek megtisztitva az árulóktól 's ügyünk diadala kétségtelen. A' harczitér nemzetüaknek az hová a' természet eredetileg szülte; csak őszinte vezénylet, 's közmondássá válik: megverte azt az isten ki a' magyarnak vét.

Medgyes Lajos.

Még egyszer:

A' HONVÉD.

Ollyan a' honvéd a' huszár mellett, mint midőn az égen a' rég fénylett csillagok közt egy új tűnik fel; a' régít minden ember ismeri's csudálja, míg az ujat hallgatva nézik darab ideig míg megmutatja, hogy ki ő.

De azért mégis mindegyik csillag, fényes csillag az ország szép egén. Mert ha rég megmutatta a' huszár, hogy ki ő; a' honvédet is meg fogják ismerni.

Irigyli is a' honvéd a' huszár szép nevét, de nemes irigységgel. Vetélkedni akar vele vitézségben, dicsőségben 's azért hogy a' huszár mind kettőnek már rég jár utain, rá talál oda a' honvéd is bizonyosan.

'S csak két katonát fognak aztán ismerni az egész világon; a' honvédet és a' huszárt 's mind a' kettő magyar. Egy pár e' kettő.

Mind a' kettőnek neve h-val kezdődik; mind a' kettőnek jaj terem fegyvere élén, a' hová illeszti.

Mind a' kettő nyalka; mind a' kettőnek gyöngy leány a' szeretője és hű mint a' fegyver kezeiben.

A' honvéd jobbán viseli fegyverét, baljával öleli szívéhez szeretőjét 's közepett lobog szívében a' legszebb tűz, a' haza szeretetének tüze, melly édes és kiolthatlan.

Gyalog jár a' honvéd, az igaz, de ez is ám az ő dicsősége, mert nincs hely, bujjék bár föld alá a' haza ellensége, hol őt a' honvéd utól nem éri.

Hő lelkesége fű neki indulót; bátorság kíséri haladtában, vitézség vezérli fegyverét 's végzett munkája után a' haza nyújt neki borostyánkőszort.

'S így felkészülve, hová nem jut a' honvéd?

Erdő áll előtte és berek? A' honvéd bele vonja magát 's a' fák hűvös árnyában megállva, megtölti fegyverét és végig simogotja 's várja a' rossz ellenséget, ha van lelke, hogy megmutassa magát.

Benn áll a' honvéd az erdőben 's a' vasasnémet csak úgy kandikál be utána, mert nem bír bemenni másod magával, ő és lova levén egy pár.

A' honvéd rá méri puskáját 's jó napot mond a' vasas németnek. A' vasasnémet lefordul lováról 's ő is a' fű hűvösébe jut; de hassal fölfelé.

A' kanász az erdőben makkot szed a' fáról botjával; a' honvéd vasasnémetet a' puskájával. 'S ha leszede, még fel is pattan a' németnek lovára 's büszkén elnyargalván rajta, oda ajándékozza a' zsákmányt az országnak: mert ő maga is ember a' talpán, neki ló nem kell.

Félre magas hegy! mit állsz a' honvéd utjában? Kullog körüled jobbra balra a' vasasnémet; de a' honvéd fölmegey legtetődre 's úgy áll ott, mint egy kis angyal.

Mint egy kis angyal áll 's mint erős ördög lövöldözi az ellenséget. Ez jajgat; ő dalol és fű-

työrész 's büszkén érzi magát, mintha apró mennyköveket hajigálna.

Szép dolog lovon ülni; de még szebb dolog, maga lábán járni. Maga lábán jár a' honvéd.

Mint a' gondolat nyargal a' huszár paripája; de erősebb golyóbis, mellyet a' honvéd kilő puskájából, még a' gondolatnál is. Mikorra a' huszár a' lovát megsarkantyúzza, a' honvéd már lelőtte előle az ellenséget 's csak mosolyog magában.

Mosolyog a' honvéd, káromkodik a' huszár mert elszedte előle amaz a' dicsőséget. De azért hatalkozna, mind a' kettő szívesen köszön egymásnak, kezet szorítanak és megölelkeznek, mert mind a' kettő az ország katonája; egy pár a' kettő.

Ha fölfegyverkezik a' honvéd és fegyverét használni kezdi, eleven vár lesz belőle, kit nem ví meg a' vasasnémet, hiába ostromol a' cserepár.

Megfeszített lábai két bástya, melly megdönthetetlen. Csákója a' vigyázó-torony teteje, melly felett büszkén leng a' háromsziaü bokréta, mint nemzeti zászló.

Szuronya lovasság, fegyvercsöve tüzéség, ő maga minden.

A' cserepárt álltában lövi le, a' vasasnémetet futtában ejti el, 's ő vigan dalol, míg a' golyók körülé fűtyörésznek.

Mind egy neki, jöjjön egy, kettő, vagy három, mindenikkel helyesen elbánik.

Ha egy jő, leszurja.

Ha kettő jő, fejbe lövi az egyiket, mellbe szurja a' másikat.

Ha három jő; fejbe lövi az egyiket, mellbe szurja a' másikat, körül szökdeli a' harmadikat és hátulról szurja le.

'S ha még több jő, teszem azt: száz? Egyet int a' honvéd a' huszárnak 's ha ketten együtt vannak, jöhet akkor az ellenségből háromszáz is.

Szép a' huszárkard pengése; de szép ám a' honvéd golyójának fűtyölése is. Ketten fűnek egy nótát; egy pár a' kettő.

Kinyílt rózsza a' huszár, rozmaringszál mellett a' honvéd. Ketten teszik az ország bokkrétáját.

És ha van is, a' ki még nem illik be a' bokkrétába, nem kell azért megszólni a' rozmaringot. Új ő még, hadd nőjön még, és ha kivirágzik egészen, majd kedves lesz színével és illatával.

A' huszár ez ország uri katonája; a' nép embere a' honvéd. Amaz őseiről öröklötte a' hırnevet és dicsőséget; de a' honvéd maga szerzi magának. Neki nincsenek ősei, kiknek emléktől lelkesüljön; ő maga fog egy új családot teremteni az országban, mellynek osztályrésze halhatatlanság.

Szép a' huszár egyedül is, szép a' honvéd egyedül is; de mi szebb, mint ha e' kettő együtt van? Az ellenségnek eláll szeme szája 's az ijed-

ség miatt mérgében sem tud másként káromkodni, mint hogy: borzasztó.

Honvéd, oh honvéd! milly dicső nevezet! Ruhája szép, neve szép, maga szép és hona legszebb; fegyvere éles, szive bátor, kedve rózsaszínü, golyója mint a' villám, élete paradicsom. Mi kell több?

Paradicsom a' honvéd élete itt a' földön. És ha meghal a' hazáért 's szive legfőbb ohajtása beteljesedik, juthat e' máshová, mint a' paradicsomba?

Két cherub őrzi ennek kapuját, mind a' kettő gyalog, az isten honvéde. Ezek tárkarokkal fogadják jó pajtásukat 's bebocsátván, leültetik a' legjobb helyre, hol a' legszebb kilátás lesz Magyarországra.

És ekkor, ha letekint a' honvéd az ócska paradicsomból azon új paradicsomba, melyet neveznek Magyarországnak, nem tagadhatni ugyan, hogy a' visszaemlékezésnek egy édes-keserű könyve fog szeméből kifakadni, mert még a' paradicsomból is visszaszóvárog ő kedves magyar hazájába; de azért a' könyvet felszárasztja édes mosolya 's büszkén fogja mondani örömtársaihoz: e' hazát földi paradicsommá virágoztatni az én karom is segítette.

Éljen a' honvéd! (Közlöny.)

Kelmenfi L.

Vegyes hírek.

— Folyó hó 24-én a' bécsi legio Kolozsvárt levő tagjai, 25-én pedig a' honvéd tisztikar faklyás zenével tisztelgett Kemény Farkas alezredes urnak. A' tisztelet, bizalom és csatlakozás érzelmei dicső tábornokunk Bem 's a' derék alezredes iránt mindkét alkalommal lelkes szavakban 's légrendítő éljenzésben nyilvánultak. Éljenek!

— A' honvéd tisztikar azon öszszegecskét, melly az irt tisztelgési czélra öszszetett pénzből fenmaradt, az enyedi menekültek fölségéllésére ajándékozta.

— A' Közlöny egyik cikkében, melly azon módok és eszközökről szól, melyek a' hazánkban dúló ellenségnek mulhatlan bukását idézik elő, többi közt azt olvassuk, miszerint Győrből a' fejérvári őrség erősítésére az ellenség 300 fegyveres embert küldött 's ámbár ezen 300 ember még e' hó első napjaiban indított a' különben két napi távolságu utra, még 18-án sem voltak a' kirendelt helyen; de utban sem találtak. Elinultak keresésökre buszonötő a' bátrabb vasasok közül és ezek sem tértek meg. Eltűntek ők mind és elfognak tűnni még sokan, mert népünk a' Ba-

konyban ernyedetlen védő seregét képezi a' megtámadott hazának.

— Szárnyaló hírek szerint, de a' mellyeket debreczeni lapok is érintenek, Olaszthonban ismét melegök kezd lenni az osztrákoknak. Mondják, hogy Radecky 50 ezernyi segédsereg küldését szorgalmazza. Ettől föltételezvé Lombárd-Velenzébeni fenmaradását.

— Besztercze felől egy pár nap alatt fontos híreket veendünk.

— — —

(1) A' helybeli timár czéhnak, hidkapun kívüli, egész fedél alatt 49. sz. telke, három egymásba járó szobák, ugyan anynyi pinczék, 's egy konyhával, folyó év Sz. györgy naptól számítva, egy vagy két évekre, haszonbérbe kiadó. Egyezkedhetni, fő czéhmes-ter Szentpéteri Jánossal, átellenben 48 sz. alatt. (3)

(1) Mindeneknek tudtára adatik, hogy Tordán bizonyos fejrénemük, párnahajak, köntös nemük, asztal-nemük sath. az oda való honvédelmi bizottmánytól le tartoztatva lévén melyek gyanítólag Enyedről kerültek oda, annál fogva kik károsok — azok laistro-mát az itteni readőri hivatalban 4 napokig megláthatják. (3)

(2) A' Bányabükki posta állomás több évekre haszonbérbe, vagy örökösön 's minden órán megszerezhető — értekezni lehet iránta Kolozsvárt, Óvár gr. Mikes háznál, Rác Mozses praefectus ural. (6)

(2) Dobokamegyének legszebb vidékén fekvő kerlési birtok, a' már esmeretes regenyos Cserhalom, még a' horáktól és segéd társaitól is megkimélt épületeivel károsított kertjeivel, feles gyümölcsösseivel, szántó és sok kaszálóival, nagy szőlőivel és új modorban épült, biztos helyen álló, hat kövü jövedelmes malmaival és több évekre is haszonbérben, az időhoz alkalmasított áron kiadó. Értekezni lehet magával a' birtokossal, Betblen Lajossal. (3)

Eladó lovak.

(3) Egy pár hámas ló jutányos áron eladó. Értekezhetni e' lap szerkesztőségével. (3)

Eladó lószekér.

(3) Egy vastengelyü, fedeles, csaknem új utazószekér eladó. Ez iránt is a' Honvéd szerkesztőségével értekezhetni. (3)

(3) Maros Bogáton gr. Gyulai Lajos jószága a' közeledő Sz. györgy naptól számítva több évekre haszonbérbe adatik. Bővebb értesítést ad jelen lap szerkesztőségé. (3)

(3) Gróf Bethlen Ferencz belső farkasutczai, 79 szám alatti házánál, veder számmal eladó, 1834-beli finom borról értekezhetni. (3)